

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor dosarului, recursurile ordinare declarate de către avocatul Cebanaș Alexandru în numele părții vătămate Brega Oleg și de către avocatul Frunză Iurie în numele inculpatului Babenco Andrei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017, în cauza penală în privința lui

*Babenco Andrei XXXXX, născut la
XXXXX, originar XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 08.08.2012 – 27.12.2013

instanța de apel: 11.03.2014 – 25.06.2015

instanța de recurs ordinar: 09.02.2016 – 07.06.2016

instanța de apel: 18.08.2016 – 30.05.2017

instanța de recurs ordinar: 20.07.2018 – 19.03.2019

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 decembrie 2013, Babenco Andrei a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Brega Oleg, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. În sentință, prima instanță a constatat că Babenco Andrei, *a fost învinuit de către organul de urmărire penală* că, la XXXXX, aproximativ la ora 12:00, în incinta XXXXX, amplasată pe s XXXXX, în urma unui conflict manifestat prin cuvinte pe ton înalt de înjosire a onoarei și demnității lui Brega Oleg, produs dintre ultimul pe de o parte și Babenco Andrei pe de altă parte, în prezența lui Tcaci Anatol, Lașco Ivan și Sajin Anatolie, din motivul că Brega Oleg, în vederea investigării unui caz jurnalistic, înregistra imagini video cu camera de luat vederi de model „Sony HDR-XR

520 E", urmărind scopul încălcării grosolane a ordinii publice, însoțită de acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, manifestată prin intenția de deteriorare a bunurilor lui Brega Oleg, s-a apropiat de acesta și, în mod intenționat, în prezența altor persoane aflate în holul universității, a aplicat o lovitură cu mâna peste camera de luat vederi de marcă „Sony HDR-XR 520 E”, în rezultatul căreia a deteriorat-o, prin ce i-a cauzat lui Brega Oleg un prejudiciu material în mărime de 4475 lei. În momentul aplicării loviturii de către Babenco Andrei peste camera de luat vederi de model „Sony HDR-XR 520 E”, care era atârnată de gâtul lui Brega Oleg, aceasta l-a lovit în regiunea pieptului și i-a cauzat ultimului, conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din XXXXX, vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

Organul de urmărire penală, a încadrat acțiunile lui Babenco Andrei în baza art. 287 alin. (1) Cod penal - huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obraznicie deosebită.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procurorul în Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău, Russu Oleg și de către partea vătămată Brega Oleg.

- procurorul, prin apelul declarat la 10 ianuarie 2014, a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Babenco Andrei să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă, în mărime de 700 unități convenționale, cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate de partea vătămată Brega Oleg și cu încasarea de la Babenco Andrei a sumei de 70 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei medico-legale;

- partea vătămată Brega Oleg, prin apelul declarat la 10 ianuarie 2014, a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Babenco Andrei, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

3.1. În argumentarea apelului declarat, procurorul a menționat că:

- prima instanță eronat a apreciat probele administrate legal în cadrul urmăririi penale și prezentate spre examinare, ca rezultat concluzionând pripit asupra achitării lui Babenco Andrei;

- la adoptarea sentinței, prima instanță nu a luat în considerație declarațiile părții vătămate, ale martorilor, cât și alte probe prezentate de către partea acuzării, or în ședința de judecată însăși inculpatul Babenco Andrei a declarat că a dorit să-i cauzeze leziuni corporale părții vătămate

Brega Oleg (a vrut să-i rupă degetul), fapt care determină că acțiunile lui erau huliganice;

- inculpatul Babenco Andrei, dacă dorea evitarea conflictului, urma să apeleze la organele de poliție de la bun început, însă ultimul din intenții huliganice l-a lovit pe cet. Brega Oleg, cauzându-i vătămări corporale și deteriorându-i camera de luat vederi;

- din înregistrările video se observă cu claritate cum inculpatul Babenco Andrei, fără careva motiv, i-a aplicat lui Brega Oleg lovitura, iar peste câteva minute l-a atacat din nou, deși, organul de poliție a fost sesizat de către alte persoane după ce inculpatul Babenco Andrei i-a aplicat lovitura lui Brega Oleg.

3.2. În argumentarea apelului declarat, partea vătămată Brega Oleg a menționat că:

- prin probele administrate la etapa urmăririi penale, și anume, înregistrările video, ridicate prin ordonanța de anexare la cauza penală a unui disc CD-R de model LG cu înregistrările video de la XXXXX din XXXXX (f. d. 44, vol. I) și prin procesul - verbal de examinare a obiectului din 04.08.2011 (f. d. 36, vol. I), sunt detaliat descrise toate acțiunile înregistrate video, prin care se atestă că Babenco Andrei avea comportament violent, manifestat prin obrăznicie deosebită față de el cu utilizarea unor cuvinte injurioase și cu aplicarea unei lovituri asupra camerei de luat vederi, după care înregistrarea se întrerupe;

- prima instanță a pus la baza sentinței de achitare declarațiile subalternilor inculpatului Babenco Andrei, care activează în cadrul Universității Slavone, și anume ale lui Sajin Anatolie, Tcaci Anatolii, Lașco Ivan, care au avut statut de bănuț în cadrul cauzei penale la etapa urmăririi penale și care urmau a fi apreciate critic, or, acestea se contrazic prin imaginile video înregistrate la fața locului în momentul conflictului;

- prima instanță neîntemeiat a dat apreciere critică înregistrărilor video, bazându-se pe raportul de constatare tehnico-științifică nr XXXXX din XXXXX, care în final, nu compromite cu nimic valoarea probantă a înregistrărilor;

- prima instanță eronat a apreciat critic și declarațiile martorului Cernei Iulia, date la urmărirea penală, constatând că acestea nu se confirmă prin înregistrarea video, declarațiile părții vătămate Brega Oleg și ale martorilor audiați în instanță, ceea ce nu corespunde circumstanțelor cauzei, întrucât declarațiile acestui martor coroborează cu cele ale părții vătămate Brega Oleg, fiind confirmate și prin înregistrarea video;

- prin probele prezentate de acuzare a fost demonstrată întrunirea în acțiunile inculpatului Babenco Andrei a laturii obiective și subiective a infracțiunii incriminate, fiind constatată săvârșirea acțiunii cât și intenția de a provoca leziuni corporale părții vătămate Brega Oleg, de a înjosi demnitatea și reputația acestuia, acțiunile fiind îndreptate spre reacția publicului, în loc public și în prezența publicului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2015, pronunțată integral la 17 iulie 2015, au fost admise apelurile declarate de către procuror și de către partea vătămată Brega Oleg, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care:

Babenco Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, ceea ce constituie 4 000 lei.

Acțiunea civilă în partea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului acesteia să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, iar în partea prejudiciului moral a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea din contul lui Babenco Andrei, în beneficiul părții vătămate Brega Oleg, a sumei de 5000 lei.

A fost respinsă, ca nefondată, cererea declarată de către partea vătămată Brega Oleg împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din XXXXX.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a constatat că, prima instanță a dat o apreciere greșită probelor legal administrate, ceea ce a dus la adoptarea soluției pripite de achitare a inculpatului Babenco Andrei.

Instanța de apel a constatat că vinovăția inculpatului Babenco Andrei, deși nu a fost recunoscută de către acesta, a fost demonstrată integral prin probele acumulate de către organul de urmărire penală, cercetate în instanța de fond și verificate de către instanța de apel, și anume prin: declarațiile părții vătămate Brega Oleg și ale martorului Cernei Iulia; procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din XXXXX, conform căruia partea vătămată Brega Oleg a solicitat să fie trași la răspundere penală factorii de decizie ai XXXXX, care la data de XXXXX, ora XXXXX, l-au agresat în incinta instituției (f. d. 4, vol. I); înștiințarea la nr. 902, cu informația cu nr. 8984 din XXXXX, conform căreia a fost recepționată la data de XXXXX, ora 12:33, cu conținutul „XXXXX, paza particulară împreună cu Babenco Andrei au

conflict cu Cernei Iulia și Brega Oleg, a sunat Machidon Maria" (f. d. 11, vol. I); raportul de examinare medico-legală nr. 3845 din XXXXX, conform căruia în rezultatul examinării medico-legale, la partea vătămată Brega Oleg s-au constatat echimoze multiple pe torace, brațul drept, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect dur contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate - ce se califică ca leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, iar luând în considerare localizarea multipolară a leziunilor corporale, formarea lor în rezultatul căderii se exclude (f. d. 18, vol. I); actul nr. 178722 din XXXXX, conform căruia Brega Oleg s-a adresat pentru repararea camerei de luat vederi „Sony FfDR-XR 520 E”, la care era deteriorat display-ul, achitând în avans suma de 4 475 lei (f. d. 23a, vol. I); procesul-verbal de examinare a obiectului din XXXXX, conform căruia a fost examinată camera de luat vederi „Sony HDR-XR 520 E”, de culoare întunecată, care are display-ul deteriorat (f. d. 30, 31, vol. I); procesul-verbal de examinare a obiectului din XXXXX, conform căruia a fost supus examinării discul CD-R, de model „LG”, seria XXXXX, cu înregistrări video de la XXXXX din XXXXX (f. d. 36-43, vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr. XXXXX din XXXXX, conform căruia la cercetarea datelor prezentate pe numele cet. Brega Oleg, s-au constatat echimoze multiple pe torace, brațul drept, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect dur contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce se califică ca leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, iar luând în considerație localizarea multipolară a leziunilor corporale - formarea lor în rezultatul căderii, se exclude (f. d. 77, vol. I).

Apreciind în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală materialul probator nominalizat, instanța de apel a reiterat că probele acumulate sunt relevante, admisibile și confirmă integral învinuirea adusă inculpatului Babenco Andrei în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, acțiunile acestuia au fost întreprinse față de partea vătămată Brega Oleg în loc public și în prezența altor persoane, ceea ce denotă cert și fără echivoc caracterul de obraznicie deosebită și lipsă vădită de respect față de societate, acțiuni ce au lezat interesele legitime ale părții vătămate de a nu fi agresată în public, în consecință fiind încălcată ordinea publică.

Referitor la argumentele inculpatului Babenco Andrei, precum că partea vătămată Brega Oleg a avut un comportament agresiv și provocator, instanța de apel le-a respins și a menționat, că acest fapt nu justifică acționarea contrar normelor unanim recunoscute a ordinii publice și nici

nu-i justifică comportamentul agresiv față de partea vătămată, iar opinia inculpatului față de acțiunile pretins ilegale ale părții vătămate la data și circumstanțele nominalizate, nu constituie temei pentru agresarea acesteia, ci urmau a fi succedate de aplicarea modalităților legale de soluționare a conflictului.

În acest context, instanța de apel a relevat că inculpatul Babenco Andrei nu a aplicat metodele legale în cadrul conflictului creat, organele de poliție fiind apelate la solicitarea martorului Cernei Iulia și nu la solicitarea inculpatului sau la indicația acestuia, ceea ce confirmă caracterul infrațional al acțiunilor inculpatului.

Instanța de apel a menționat că vinovăția inculpatului Babenco Andrei, deși nerecunoscută de către acesta, a fost demonstrată integral prin probele expuse, iar nerecunoașterea vinei și argumentele invocate în acest sens au caracter declarativ, scopul cărora este evitarea consecințelor penale ale faptelor comise, motiv pentru care poziția inculpatului a fost apreciată critic. În acest sens, instanța de apel a considerat că nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului, de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate în prima instanță și verificate în ședința instanței de apel, demonstrează pe deplin vina acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a indicat că a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61 și 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se califică ca mai puțin gravă, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care se caracterizează pozitiv la locul de trai, este pentru prima dată tras la răspundere penală, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului și a ajuns la concluzia că restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane vor fi realizate prin aplicarea inculpatului a pedepsei în formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, echivalentul sumei de 4000 lei, pedeapsă pe care instanța a apreciat-o ca fiind echitabilă în raport cu fapta comisă și scopul pedepsei penale.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată în cauză, instanța de apel s-a referit la prevederile art. 387 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, art. 1422 alin. (1) și art. 1423 alin. (1) și (2) Cod civil, specificând dispozițiile acestora și a considerat ca fiind parțial întemeiate pretențiile părții vătămate Brega Oleg privind încasarea despăgubirii pentru prejudiciul

moral cauzat, dat fiind faptul constatării cu certitudine că prin acțiunile inculpatului Babenco Andrei, părții vătămate i-au fost cauzate suferințe fizice, comportamentul îndreptat împotriva acestuia cauzându-i suferințe psihice. Astfel, instanța de apel a considerat ca fiind echitabilă și suficientă încasarea din contul inculpatului Babenco Andrei, în beneficiul părții vătămate Brega Oleg, a sumei de 5000 lei în calitate de compensație pentru prejudiciul moral cauzat.

Referitor la cerința expusă în apelul declarat de partea vătămată Brega Oleg privind casarea încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din XXXXX și anularea ordonanței Procuraturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău din XXXXX, prin care au fost scoși de sub urmărire penală XXXXX din lipsa elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 166 alin.(2) lit. d) Cod penal, instanța de apel a respins-o, deoarece din materialele cauzei a fost constatat că partea vătămată Brega Oleg a depus plângerea privind anularea ordonanței procurorului din XXXXX la data de XXXXX, adică cu omiterea termenului instituit de art. 313 alin.(3) Cod de procedură penală. Suplimentar, instanța de apel a menționat că ordonanța contestată urma a fi înaintată în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, în fața judecătorului de instrucție, astfel nefiind identificate temeiuri pentru anularea încheierii primei instanțe.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiat și argumentul invocat de apelant, precum că acesta nu a cunoscut despre ordonanța nominalizată, deoarece el a fost informat despre faptul finalizării urmăririi penale și trimiterii cauzei în instanța de judecată doar privind acuzarea lui Babenco Andrei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(1) Cod penal.

Mai mult ca atât, instanța de apel a menționat că înaintarea plângerii indicate la XXXXX în cadrul cauzei penale de învinuire a lui Babenco Andrei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(1) Cod penal, în care anterior acestei date au avut loc ședințele de judecată din 23.11.2012 și din XXXXX, denota suplimentar că partea vătămată Brega Oleg nu a fost îngădită în dreptul de a lua cunoștință cu materialele cauzei, cunoscând deja cu certitudine că în dosarul expedit în instanță, figurează ca învinuit doar Babenco Andrei. Reieșind din acest aspect, instanța de apel a considerat că lipsa unei diligențe corespunzătoare în inacțiunile părții vătămate Brega Oleg urma a fi imputată doar acestuia, în condițiile în care a beneficiat de toate drepturile prevăzute de legislația procesual-penală.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către partea vătămată Brega Oleg și de către avocatul Frunză Iurie în numele inculpatului Babenco Andrei.

- partea vătămată Brega Oleg, prin recursul ordinar declarat la 14 august 2015, a solicitat: casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei în privința inculpatului Babenco Andrei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care inculpatului Babenco Andrei să fie condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la închisoare, cu constarea circumstanțelor agravante în cauză: săvârșirea infracțiunii pe bază de ură etnică, în grup, de o persoană cu funcții de răspundere; casarea parțială a deciziei instanței de apel în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Brega Oleg, cu încasarea de la inculpatul Babenco Andrei a sumei de 4475 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 70 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei medico-legale și a sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral; casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea respingerii, ca nefondată, a cererii declarate de Brega Oleg împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din XXXXX, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă casarea încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din XXXXX, ca neîntemeiată și nemotivată și să fie dispusă anularea ordonanței emise de procurorul în Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău din XXXXX, prin care au fost scoși de sub urmărire penală XXXXX, din lipsa elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal;

- avocatul Frunză Iurie în numele inculpatului Babenco Andrei, prin recursul ordinar declarat la 13 august 2015, a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

5.1. În argumentarea cererii depuse, partea vătămată Brega Oleg a invocat următoarele motive:

- la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, astfel, aplicându-i cea mai blândă pedeapsă posibilă din cele prevăzute la art. 287 alin. (1) Cod penal, motivând insuficient de ce anume această pedeapsă a fost stabilită inculpatului;

- instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că pedeapsa cu amendă în privința inculpatului își poate atinge scopul său deoarece inculpatul nu a

recunoscut vina în cele incriminate și nu a colaborat cu organul de urmărire penală;

- este neîntemeiată soluția instanței de apel privind respingerea, ca nefondată, a cererii declarate de către partea vătămată Brega Oleg împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din XXXXX, pe motiv că partea vătămată a avut dreptul să o conteste, deoarece toate cererile care nu s-au reușit să se înainteze la etapa urmăririi penale se înaintează la judecarea cauzei;

- sunt eronate și constatările instanțelor de fond și apel, prin care se susține că partea vătămată nu a fost atacată de careva persoane, or, la baza acestor concluzii au fost puse declarațiile martorilor subordonați inculpatului, care au fost combătute prin înregistrările video de la locul faptei și declarațiile martorului Cernei Iulia;

- decizia instanței de apel nu conține argumente plauzibile referitor la admiterea sau respingerea argumentelor apărării din apelul suplimentar depus în numele părții vătămate Brega Oleg, cu privire la solicitarea casării încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din XXXXX, ca neîntemeiată și nemotivată, prin care a fost respinsă plângerea depusă de partea vătămată Brega Oleg la XXXXX împotriva ordonanței Procuraturii s. Rîșcani mun. Chișinău din XXXXX și dispunerea anulării ordonanței procurorului în Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău XXXXX, prin care au fost scoși de sub urmărire penală XXXXX din lipsa elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, expuse nemijlocit în apelul suplimentar depus în formă scrisă, fiind anexat la dosar. În conformitate cu jurisprudența CtEDO (Neumeister versus Austria), nerespectarea dreptului de a fi auzit constituie o ingerință în dreptul prevăzut de art. 6 § 1 din CEDO, astfel existând o încălcare a dreptului la un proces echitabil în cazul în care instanțele judecătorești se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins;

- este neîntemeiată soluția instanței de apel, prin care s-a admis în principiu acțiunea civilă în ce privește încasarea sumei solicitate cu titlu de prejudiciu material, fiind eronat conchis că pentru stabilirea exactă a întinderii despăgubirii ar fi necesară amânarea ședinței de judecată, deoarece instanței de apel i-au fost prezentate probe ce confirmă prejudiciul material în mărime de 4475 lei, pentru deteriorarea camerei de

luat vederi «Sony HDR-XR 520 E» și suma de 70 lei, achitată pentru efectuarea expertizei medico-legale;

- instanța de apel nu și-a motivat soluția privind admiterea parțială a acțiunii civile ce ține de prejudiciul moral, dispunându-se încasarea doar sumei de 5000 lei din 50000 lei.

5.2. În argumentarea cererii depuse, avocatul Frunză Iurie în numele inculpatului Babenco Andrei a invocat următoarele motive:

- instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, deoarece nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, întrucât la caz instanța de apel unilateral și selectiv a examinat probele la dosar, manifestându-se în favoarea acuzării, deoarece a pus la baza hotărârii de condamnare a inculpatului Babenco Andrei doar declarațiile părții vătămate Brega Oleg și ale martorului Cernei Iulia, date la etapa urmăririi penale, ultima nefiind audiată în ședința de judecată;

- instanța de apel, limitându-se la citirea materialelor din dosar, inclusiv a declarațiilor părții vătămate și ale martorilor, practic nu a procedat la aprecierea tuturor probelor, care au fost obiect de cercetare în prima instanță, în baza cărora s-a concluzionat asupra necesității achitării inculpatului, ci doar le-a redat parțial în partea descriptivă a deciziei;

- partea acuzării nu a prezentat suficiente probe ce ar dovedi existența elementelor constitutive ale infracțiunii de huliganism în acțiunile lui Babenco Andrei, iar instanța de apel pripit și greșit a concluzionat despre faptul ca acțiunile inculpatului Babenco Andrei pot fi încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal;

- instanța de apel urma să aprecieze critic proba cu înregistrarea video, care nu corespunde realității, deoarece a fost montată de către partea vătămată, care a refuzat categoric să o prezinte inspectorului de sector Gușuvati Sergiu, fiind chemat la conflictul de la XXXXX (declarațiile căruia au fost ignorate de instanța de apel), invocând că nu are încredere în el ca colaborator al poliției.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2016, au fost admise recursurile ordinare declarate de către partea vătămată Brega Oleg și de către avocatul Frunză Iurie în numele inculpatului Babenco Andrei, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției emise, instanța de recurs ordinar a constatat că instanța de apel a ignorat practica judiciară constantă și anume prevederile pct. 22.2 a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în odine de apel”, care stipulează că în partea descriptivă decizia trebuie să corespundă tuturor cerințelor prevăzute de art. 394 Codului de procedură penală, potrivit căreia instanța de apel era obligată în partea descriptivă a hotărârii de condamnare să descrie fapta criminală, considerată ca fiind dovedită.

Astfel, în conformitate cu materialele cauzei, instanța de recurs a constatat că Babenco Andrei a fost pus sub învinuire în baza art. 287 alin. (1) Cod penal - huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, iar prima instanță a pronunțat o hotărâre de achitare a lui Babenco Andrei de sub învinuirea imputată, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de recurs a constatat că instanța de apel, rejudecând cauza, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și a conchis că prima instanță eronat a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului Babenco Andrei, deoarece potrivit cumulului de probe administrate în cauză, cercetate și verificate în instanța de apel, s-a constatat că vina acestuia în săvârșirea infracțiunii de huliganism a fost dovedită pe deplin.

Însă, analizând decizia atacată, instanța de recurs a constatat că instanța de apel, contrar prevederilor art. 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, nu a expus temeiul de fapt al condamnării inculpatului - fapta constatată de instanță, iar ulterior l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe inculpatul Babenco Andrei în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, astfel omițând expunerea asupra fondului apelului.

Din aceste considerente, instanța de recurs a conchis că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, fiind atestată eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, eroare ce nu putea fi corectată în procedura judecării recursului ordinar.

7. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017, partea motivată fiind pronunțată la 30 iunie 2017, au fost admise apelurile declarate de către procurorul în Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău, Russu Oleg și de către partea vătămată Brega

Oleg, casată total sentința, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Babenco Andrei, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu intervenirea decesului acestuia.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Brega Oleg a fost lăsată fără soluționare.

7.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că apărătorul inculpatului Babenco Andrei, în ședința de judecată în apel, a prezentat copia de pe certificatul de deces nr. XXXXX din XXXXX, eliberat de OSC mun. Chișinău, potrivit căruia s-a atestat faptul decesului inculpatului Babenco Andrei la XXXXX, adică după sentința de achitare în privința acestuia, care a fost pronunțată la 27 decembrie 2013.

În acest context, instanța de apel a constatat că intervenirea decesului inculpatului după pronunțarea sentinței de achitare, la etapa judecării ordinii de apel, condiționează încetarea procesului penal, având în vedere prevederile art. 275 alin. (1) pct. 5), 285 alin. (2), 332 alin. (1) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a menționat că tragerea la răspundere penală este personală, astfel încât în cazul decesului inculpatului dispare subiectul componentei de infracțiune, ceea ce implică neexaminarea fondului cauzei prin prisma motivelor invocate de apelanți. În această ordine de idei, instanța de apel a considerat drept inadmisibil argumentul părții acuzării, potrivit căruia examinarea fondului cauzei ar fi posibilă după decesul inculpatului, încetarea procesului penal fiind posibilă doar în cazul constatării vinovăției inculpatului.

Reieșind din soluția ce se impunea, instanța de apel a conchis că acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Brega Oleg urmează a fi lăsată fără soluționare, în conformitate cu prevederile art. 225 alin. (4) Cod penal, iar returnarea sumei de 4000 lei succesorului inculpatului, Babenco Valentina, urmează a fi realizată în ordinea procedurii civile.

8. Decizia instanței de apel din 30 mai 2017, pronunțată integral la 30 iunie 2017, a fost atacată cu recursuri ordinare de către avocatul Cebanaș Alexandru în numele părții vătămate Brega Oleg și de către avocatul Frunză Iurie în numele inculpatului Babenco Andrei.

- avocatul Cebanaș Alexandru în numele părții vătămate Brega Oleg, prin recursul ordinar declarat la 30 iulie 2017, a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea neexpunerii instanței privind solicitarea

casării încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din XXXXX și anulării ordonanței procurorului în Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău din XXXXX. Suplimentar, recurentul a solicitat casarea încheierii și ordonanței nominalizate;

- avocatul Frunză Iurie în numele inculpatului Babenco Andrei, prin recurs ordinar declarat la 31 iulie 2017, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a încheierii protocolare din XXXXX, prin care XXXXX a fost recunoscută succesori al inculpatului Babenco Andrei, cu încetarea procesului penal în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, în privința inculpatului achitat Babenco Andrei, în legătură cu intervenirea decesului acestuia.

8.1. În argumentarea cererii depuse, avocatul Cebanaș Alexandru în numele părții vătămate Brega Oleg a invocat următoarele:

- instanța de apel s-a pronunțat doar asupra încetării procesului penal în legătură cu intervenirea decesului inculpatului și lăsării fără examinare a acțiunii civile, fără a se expune asupra solicitărilor formulate de apelant în privința încheierii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din XXXXX și ordonanței procurorului în Procuratura s. Rîșcani mun. Chișinău din XXXXX;

- este neîntemeiată soluția instanței de apel privind respingerea, ca nefondată, a cererii declarate de către partea vătămată Brega Oleg împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din XXXXX, pe motiv că partea vătămată a avut dreptul să o conteste, deoarece toate cererile care nu s-au reușit să se înainteze la etapa urmăririi penale se înaintează la judecarea cauzei;

- sunt eronate și constatările instanțelor de fond și apel, prin care se susține că partea vătămată nu a fost atacată de careva persoane, întrucât la baza acestor concluzii au fost puse declarațiile martorilor subordonați inculpatului, care au fost combătute prin înregistrările video de la locul faptei și declarațiile martorului Cernei Iulia;

- decizia instanței de apel nu conține argumente plauzibile referitor la admiterea sau respingerea argumentelor apărării din apelul suplimentar depus în numele părții vătămate Brega Oleg, cu privire la solicitarea casării încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din XXXXX, ca neîntemeiată și nemotivată, prin care a fost respinsă plângerea depusă de partea vătămată Brega Oleg la XXXXX împotriva ordonanței procurorului în Procuratura s. Rîșcani mun. Chișinău din XXXXX și dispunerea anulării ordonanței procurorului în Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău

XXXXX, prin care au fost scoși de sub urmărire penală XXXXX din lipsa elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, expuse nemijlocit în apelul suplimentar depus în formă scrisă, fiind anexat la dosar. În conformitate cu jurisprudența CtEDO (Neumeister versus Austria), nerespectarea dreptului de a fi auzit constituie o ingerință în dreptul prevăzut de art. 6 § 1 din CEDO, astfel existând o încălcare a dreptului la un proces echitabil în cazul în care instanțele judecătorești se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins.

8.2. În argumentarea cererii depuse, avocatul Frunză Iurie în numele inculpatului Babenco Andrei a invocat următoarele:

- instanța de apel just a dispus încetarea procesului penal în privința lui Babenco Andrei, în legătură cu intervenirea decesului acestuia, însă eronat a casat sentința de achitare adoptată în privința inculpatului, prin admiterea apelurilor declarate de partea acuzării;

- legislația procesual-penală a Republicii Moldova nu reglementează în mod concret soluția care ar putea fi adoptată în cadrul survenirii decesului inculpatului, la etapa judecării apelului, care a fost achitat prin sentință;

- potrivit pct. 21.1 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 12.12.2005, nr. 22 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, instanța de apel dispune de dreptul de a casa sentința doar după ce va rejudeca cauza, ceea ce nu s-a întâmplat în cauză, fapt menționat de către însăși instanța de apel, care a constatat că circumstanța cauzei – decesul inculpatului, impune adoptarea soluției de încetare a procesului penal fără rejudecarea fondului cauzei;

- reieșind din considerentul că fondul cauzei nu a fost rejudecat în apel, instanța de apel ilegal a dispus casarea sentinței de achitare în privința lui Babenco Andrei, contrar constatărilor CtEDO (în cauza Grădinar vs R. Moldova, hotărârea din 08.04.2008 și cauza Nolkenbochkoff vs Germania, hotărârea din 25.08.1987);

- instanța de apel eronat a constatat că soția inculpatului, Babenco Valentina, a formulat o cerere prin care a solicitat să fie recunoscută în calitate de succesori al inculpatului, deoarece Babenco Valentina și-a expus poziția doar asupra faptului că poate fi reprezentant al inculpatului decedat pentru apărarea bunului său nume, a onoarei, demnității și reputației profesionale, fără a-și da acordul să devină succesor al inculpatului. În acest sens, recurentul a invocat că instanța de apel a

adoptat o încheiere protocolară ilegală, cu atât mai mult că legislația procesual-penală nu prevede instituția succesorului inculpatului, întrucât răspunderea penală este individuală și nu poate constitui obiect al succesiunii.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală.

Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

În corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1), (3) și (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită. Partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal. Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul consideră că, instanța de apel eronat a adoptat o încheiere protocolară prin care a recunoscut-o în calitate de succesor al inculpatului

Babenco Andrei pe Babenco Valentina, deoarece legislația procesual-penală nu prevede instituția succesoriului inculpatului.

Lecturând conținutul deciziei instanței de apel, Colegiul a stabilit expunerea următoarelor concluzii: „*Intervenția decesului inculpatului Babenco A. pe parcursul derulării procesului penal, respectiv, după pronunțarea în primă instanță a sentinței de achitare, la etapa judecării cauzei în ordine de apel, prin prisma prevederilor articolelor 332 alin. (1), 275 alin.(1), pct. 5) și 285 alin.(2) Cod de procedură penală, condiționează încetarea procesului penal..... În speță, la faza de judecată în apel, odată cu intervenirea decesului inculpatului, se circumscrie temeiul prevăzut la articolul 332 alin.(1) în conjuncție cu prevederile articolului 275 pct.5) și cele ale articolului 285 alin.(2) Cod de procedură penală - temei ce împiedică desfășurarea acțiunilor de judecată, dat fiind că lipsește obiectul, subiectul pasiv și temeiul de judecată propriu – zisă”.*

Respectivele concluzii ale instanței de apel Colegiul le apreciază ca fiind eronate întrucât în prevederile art. 275 Cod de procedură penală sunt expuse *circumstanțele care exclud urmărirea penală*, iar la art. 285 Cod de procedură penală *este expusă procedura și temeiurile de încetare a urmării penale*, din care se conchide că aplicabilitatea acestor prevederi se efectuează la faza urmării penale, iar în cazul în care din anumite circumstanțe organul de urmărire penală nu a dispus încetarea urmării penale, legiuitorul a acordat posibilitate instanței de judecată prin prisma art. 332 alin. (1), art. 345 alin.(4), pct.3), art. 350 din Codul de procedură penală să dispună încetarea procesului penal doar în cadrul ședinței preliminare – fază depășită deja în speța dată.

La caz instanța de apel, constatând în baza copiei certificatului nr. XXXXX din XXXXX (f.d.169-170) decesul inculpatului Babenco Andrei, fiind investită cu posibilitatea judecării cauzei conform ordinii stabilite pentru prima instanță, urma să judece cauza conform art. 391 alin. (1), pct. 2), art. 394 alin. (4), (5), art. 396 Cod de procedură penală, în coroborare cu relevațiile expuse în pct. 22.2 a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*”, în partea descriptivă decizia trebuie să corespundă tuturor cerințelor prevăzute de art. 394 Codului de procedură penală, iar pct. 21.1 este explicat că *dacă la examinarea apelului se va stabili existența unuia din cazurile prevăzute de art. 391 Cod de procedură penală (a intervenit decesul inculpatului, ș.a.), instanța de apel, rejudecând cauza, va casa sentința, dispunând încetarea procesului penal (cu excepția cazurilor de reabilitare).*

De asemenea, Colegiul a stabilit că instanța de apel la soluționarea acțiunii civile a menționat următoarele: „Cu privire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Brega O., în conformitate cu **prevederile articolului 225 alin.(4) Cod de procedură penală**, se lasă fără soluționare în procesul penal, fapt ce nu împiedică persoana respectivă de a se adresa în ordinea procedurii civile”.

La acest capitol, instanța de recurs reține că decizia instanței de apel a fost emisă la **30 mai 2017**, partea motivată fiind pronunțată la 30 iunie 2017, iar prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 152 din 01.07.2016, în vigoare din 01.08.2016, alin. (4) art. 225 Cod de procedură penală a fost abrogat, astfel **instanța de apel a aplicat o prevedere legislativă care a fost abrogată la data emiterii deciziei**, prin ce a comis o altă eroare de drept ce nu poate fi reparată la etapa judecării recursurilor ordinare.

Analizând decizia atacată, instanța de recurs a constatat și faptul că prin apelul părții vătămate, instanța de apel a fost sesizată de a se expune și asupra solicitării casării încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din **XXXXX** și anulării ordonanței procurorului în Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău din **XXXXX**, însă din conținutul deciziei atacate Colegiul penal lărgit nu a stabilit nici o frază cu referire la acest subiect astfel se constată că instanța de apel nu sa expus asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții vătămate, chestiune ce generează aplicarea temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

În conformitate cu cerințele art. 415 Cod de procedură penală, în cazul în care în aceeași cauză au fost declarate mai multe apeluri, fiecare dintre acestea trebuie să primească o rezolvare proprie, care, în raport cu poziția procesuală și cu interesele apelanților, poate fi diferită de a celorlalte: un apel sau unele apeluri pot fi respinse, iar altul sau altele admise.

Partea vătămată – Brega Oleg, a depus apel la 10.01.2014. Ulterior, la 28.02.2014, a depus apel suplimentar, asupra căruia, instanța de apel nu s-a expus în genere.

Astfel, Colegiul statuează că, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării și aprecierii temeiurilor de drept pentru soluția emisă, nefiind oferite răspunsuri la toate argumentele expuse împotriva sentinței adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat de recurenți și prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Pe cale de consecință, erorile admise de către instanța ierarhic inferioară nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit conchide de a admite recursurile ordinare declarate la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători, pentru adoptarea unei soluții întemeiate, cu respectarea prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în apelurile declarate în prezenta speță; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Cebanaș Alexandru în numele părții vătămate Brega Oleg și de către avocatul Frunză Iurie în numele inculpatului Babenco Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017, în cauza

penală în privința lui *Babenco Andrei XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 02 mai 2019.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion